

Goedemiddag staatssecretaris mevrouw van Veldhoven,

Het ministerie van Infrastructuur en Milieu vraagt in haar internetconsultatie om verbetervoorstellen op de vastgestelde aansluitroutes van Lelystad Airport op het hogere luchtruim binnen de geldende uitgangspunten van het Kabinet. Dat is eigenlijk een onmogelijke opgave. Het voelt alsof het ministerie vraagt over een brede sloot te springen met 1 hand vastgebonden op de rug en dat als je nat wordt afvalt, terwijl het ministerie zonder randvoorwaarden of beperkingen al droog aan de overkant is gekomen.

Eerst een paar punten/vragen vooraf.

Op 9 oktober jl. heb ik een brief gestuurd naar de staatssecretaris I&M mevrouw Dijkma. Een aantal citaten uit de brief heb ik in de consultatie gevoegd (cursief).

De uitbreiding vliegveld Lelystad Airport dendert door zonder dat er echt geluisterd wordt naar de bevolking. Talloze mensen plaatsen hun vraagtekens bij het economische belang van vakantievuchten voor Nederland en experts waarschuwen voor de veiligheidsrisico's en de negatieve effecten voor de natuur en het klimaat. Ja, u toont begrip dat de bevolking van Friesland, Overijssel, Gelderland en Noord-Holland zich zorgen maakt en u heeft informatieavonden en internetconsultatie georganiseerd. Dat is mooi voor de buitenwereld maar eigenlijk een farce. Besluiten worden niet veranderd omdat die al genomen zijn. Consultaties met de provincie Gelderland en andere provincies zijn gehouden. De vragen die de gedeputeerde van Gelderland hebben gesteld zijn van het niveau van een lagere schoolleerling, en dat geldt voor veel vragen van 2e Kamerleden van uw Kamercommissie I&M.

1. Hoe kun je als bewoner de officiële documenten die tot nu toe zijn opgesteld en publiek openbaar zijn, zoals het Luchtvaartbesluit 2015, de MER, de Factsheet, allemaal beoordelen en daarbij bepalen of de informatie in die documenten juist zijn en de berekeningen valide?
2. Hoe kun je een verbetervoorstel maken op een slecht plan dat al zo ver is en waarover de Tweede Kamer en het kabinet al haar goedkeuring aan heeft gegeven? Het lijkt de omgekeerde wereld.
3. Waarom is voorafgaand door het ministerie I&M niet naar voorstellen gevraagd onder alle doelgroepen en belangengroepen en doet zij achteraf als de "pap gestort is" dat wel?
4. Hoe past de uitbreiding van het vliegverkeer boven Nederland in de visie en het beleid van een duurzame en groene samenleving? Het vliegverkeer is vervuילend en energieverblindend.
5. Is er een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd onder alle doelgroepen en belanghebbenden en zijn daarin bewoners, bedrijven, middenstanders, organisaties van en uit Friesland, Noord-Holland, Overijssel, Flevoland en Gelderland betrokken?

Vragen naar verbetervoorstellen wordt nogal moeilijk, daar het uitgangspunt, meer vliegbewegingen in bestaand luchtruim netwerk, verkeerd is. De mogelijkheden worden beperkt daar de grenzen zijn bereikt tussen het vage begrip economische groei enerzijds en het behoud van het leefklimaat voor mens en milieu anderzijds. Het is een compleet verkeerd signaal om de duurzame vliegvelden te reduceren en het zwaar verontreinigende Schiphol Airport nog meer milieu-ellende te laten veroorzaken. Als we er dan toch van uit moeten gaan, dat Lelystad Airport in gebruik moet worden genomen, dan vind ik, dat er zo weinig mogelijk mensen last moeten hebben van nadelige geluids- en milieueffecten. Dit past in het uitgangspunt van het beleid om zo weinig mogelijk woonkernen te treffen. De huidige lage uitvliegroute heeft grote nadelige effecten op de oostkant van de Veluwe, met name het eerste deel (voor de splitsing in de Out-02 en Out-

07) waar al het uitvliegende verkeer overheen vliegt. Het betreft in ieder geval de bewoners van de plaatsen Epe (Epe: Oene, Emst, Vaassen ca. 32.000), Heerde (Heerde, Vaassen, Vorchten, Wapenveld ca. 18.000), Oene (2.000), Hattemerbroek (1.000), Oldebroek (7.000), Oosterwolde (2.000), Wapenveld (6.000), Wezep (13.500). Dit betreft totaal **ca. 70.000 inwoners**. Bewoners van deze omgeving worden extra getroffen, omdat vanaf Epe/Heerde de stijging wordt ingezet van 1800 naar 2700 meter en dit leidt tot extra geluids- en milieuoverlast. Ook verblijven veel recreanten in Epe omgeving (**ca. 180.000 toeristische overnachtingen** in 2015); in Heerde omgeving (**ca. 200.000 toeristische overnachtingen** in 2016) volgens kerncijfers van de provincie Gelderland over toerisme op de Veluwe waardoor er ook nog een groot nadelig economisch effect optreedt voor het toerisme.

In mijn brief van 9 oktober jl. aan mevrouw Dijkma heb ik het volgende aangegeven.
De geluidsbelasting (bron actiegroep Hoog Overijssel) bij deze vliegbewegingen bedraagt begrijp ik ca. 60 dB. Dat is heel fors en naar ik ook heb begrepen wordt de geluidsbelasting een stuk hoger doordat men in de berekening uitgaat van gemiddelden en niet van het exacte geluidsniveau dat een vliegtuig produceert als die over komt. Tijdens de bijeenkomst is aangegeven dat het merendeel van de vluchten op Lelystad 's morgensvroeg (06.00-10.00 uur) en 's avonds (21.00-23.00uur) gepland zijn en dat daarom gedurende deze uren de geluidsbelasting/pieken veel hoger en intenser zullen zijn. Ik heb uit de MER ook begrepen dat de geluidsbelasting bepaald is door het gemiddelde te berekenen van alle vliegbewegingen over een etmaal. Dat is krom omdat je geluidsbelasting en geluidsproductie niet kunt middelen, ook al is dat gedaan volgens een wettelijke norm. We werken niet in een fabrieksomgeving of iets dergelijks maar wonen in een mooi buitengebied in Heerde.

Hoe kan een bewoner weten welke documenten zijn opgesteld en waar ze staan? We worden verondersteld allemaal de wet te kennen, maar wie in ons land is daartoe in staat? Wij zijn in de gemeente Heerde of door de provincie Gelderland niet geïnformeerd over de plannen en gevolgen van de uitbreiding van Lelystad Airport. Ik heb die vraag gesteld bij de gemeente met antwoord dat zij ook niet eerder op de hoogte waren van de vliegroutes en dat zij ook niet wisten op welke wijze zij de bewoners moesten informeren. Dat is namelijk een taak van de rijksoverheid. De provincie Gelderland geeft aan dat zij geen zeggenschap heeft over het luchtruim omdat dit bij het rijk ligt. In de afgelopen weken heb ik de verslagen van bijeenkomsten gezien waarbij de provincie Gelderland aan de Alderstafel zat. De vragen die door de provincie zijn gesteld waren hoofdzakelijk procedureel van aard of gingen over het proces. Ik heb geen enkele vraag gezien die ging over de inhoud, zoals: wat zijn de economische effecten voor de provincie, wat zijn de gevolgen voor de gezondheid en leefbaarheid van mens, dier en natuur op korte en lange termijn en wat wordt Nederland beter van de uitbreiding van het vliegverkeer.

6. Hoe is proces verlopen, heeft u een overzicht/verslag gemaakt van alle bijeenkomsten van de Alderstafel met betrokken deelnemers, wat is de inbreng vanuit de provincie Gelderland en de milieuorganisaties?
7. Wat gaat u doen aan de verslechtering van de leefomgeving (geluid, lucht, emissie) en de economie als de besluiten door gaan?

Verbetervoorstellen:

In mijn brief van 9 oktober jl. aan mevrouw Dijkma heb ik het volgende aangegeven.
De toename van de geluidsbelasting en de overige gevolgen van het vliegverkeer van en naar Lelystad vanaf 2019 is voor ons verontrustend en zorgelijk. Ik vind dat ik niet met een alternatieve vliegroute en vlieghoogte kan komen omdat dit negatieve gevolgen kan hebben voor andere

bewoners en gebieden en dat wil ik niet op mijn geweten hebben. Het is net als bij een reorganisatie in een organisatie. De leiding moet jou niet vragen waarom jij niet en je collega wel plaats moet maken.

Omdat u toch om een alternatief vraagt en ik verwacht dat u door gaat als er geen voorstellen komen heb ik, na daarover te hebben nagedacht, de volgende suggesties, in aflopende volgorde:

1. Uitbreiding Lelystad Airport niet doorzetten en stoppen met dit besluit.
2. Vliegroutes van en naar Lelystad over het IJsselmeer laten lopen en dirigeren over de Afsluitdijk en dan op grote hoogtes over de Noordzee naar hun bestemming. Niet over het oude land van Overijssel, Friesland, Noord-Holland, Gelderland en zo kort mogelijk over het nieuwe land Flevoland.
3. Een nieuwe luchthaven in de Noordzee aanleggen en daar Schiphol Airport naar toe verplaatsen. De overlast voor de bewoners en bedrijven in de omgeving van Noord-Holland en Zuid-Holland niet blijven vergroten.
4. Het voorstel van actiegroepen "Red de Veluwe" en de gemeente Heerde uitvoeren (met eigen aanvulling). Eerst het luchtruim indelen, een goede inspraakprocedure hanteren en dan pas uitbreiden na afgewogen en gedegen besluit met bewoners, bedrijven en organisaties.

Ik ben niet per se tegen elke vorm van uitbreiding van het vliegverkeer in Nederland. Tegelijk hoeft economische groei niet altijd van doorslaggevend belang te zijn. Kwaliteit van leven is, in ons toch al kleine en volle land, minstens zo belangrijk, zo niet van doorslaggevend belang. Als gewoon burger zou ik moeten kunnen vertrouwen op de zorgplicht voor haar burgers door de overheid. Maar helaas stel ik vast dat dit vertrouwen ernstig beschaamd wordt, en dat daarom burgerinitiatieven en actiegroepen tegen uitbreiding van Lelystad Airport als paddenstoelen uit de grond schieten. Het zou allemaal niet nodig hoeven zijn.

Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald.

Met vriendelijke groet

Piet Hoffer
2e Hoornerveenseweg 7b

8181 LT Heerde

tel: 0578-692685 / 06-11677770